

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CXV. De Puella Turcica, à Calvinistis baptizata, & à Catholicis
rebaptizata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

TITULUS XLII.

De Baptismo , & ejus Ef-
fectu.

DECISIO CXV.

De puella Turcica , à Calvinistis bap-
tizata , & à Catholicis rebapti-
zata.

SPECIES FACTI.

Cùm adhuc Theologiæ Po-
lemicæ in Lyceo Augusta-
no Professor essem, ve-
nit ad me puella circiter
10. annorum, quæ ex parentibus
Turcicis nata, in Bello Hungarico
(R. P. Pichler Decis. T. 2.)

capta ; & à Colonello Calvinif-
mum sectante in hujus patriam ab-
ducta , & per plures annos educa-
ta est , magno desiderio petens Re-
ligionem Catholicam amplecti.
Suscepi eam benignè pro ratione
M m offi-

officii mei, & ad tam salutare negotium feliciter peragendum sicut animavi profelytam, ita omnem prolixè operam meam obtuli. Durante instructione interrogavi, an à Calvinistis, inter quos vixerat, fuerit baptizata? putabam equidem, respondit illa, eò quòd herus meus, postquam ad annum circiter decimum septimum perveneram, ad Ministellum me adduxerit pro recipiendo baptismo. Institi ego, quo ritu sit baptizata, an per aquam ipsi aspersam vel affusam? de hac, reponerat illa, nihil memini, bene tamen, quòd circa tempora me aliquor aliquis amœni odoris sit allitus. Plura mihi de collato sibi baptismo, sive de materia sive de forma adhibita, dicere non potuit. Ex quo collegi ingens dubium esse, an hæc puella fuerit ritè baptizata, imò longè probabiliùs validè non fuisse baptizata judicavi. Unde interrogavi, an velit rebaptizari, vel potiùs de novo baptizari, cum baptismus fluminis absolute sit necessarius ad salutem, & ad hoc, ut fiat Christiana Catholica, ipsius autem baptismus secundùm omnem apparentiam fuerit nullus ac invalidus? Illa annuit promptissimè. Quia verò reducti ex hæresi, vel à Lutheranis aut Cal-

vinistis ad Sacra Catholica transeuntes, antequam ad Professionem Fidei, & eã editã ad Sacram Communionem admittantur, priùs debent Confessionem Sacramentalem peragere ex una, ex altera verò parte peccata hominis non baptizati non sunt materia Confessionis Sacramentalis, ut tradit communis & certa sententia Theologorum, dubitare cœpi, an hæc puella ad dictam Confessionem adigenda vel admittenda esset. Re mecum perpensa censui, securissimam viam esse ineundam, & quidem hoc modo: curavi puellam priùs ritè instructam in rebus Fidei Catholicæ, & monitam, ut dolorem de suis peccatis ex motivo supernaturali, saltem attritionem, eliciat, baptizari sub conditione, si necdum sit baptizata, tum verò invitavi quoque ad Confessionem peragendam, quam etiam libenter & diligenter fecit, obtenta quoque Absolutione Sacramentali, quæ vim suam utique habuit, casu quo priùs validè fuisset baptizata, cum postreceptum modò baptismum cerò validum cerò fuerit facta aliorum Sacramentorum suscipiendorum capax, uti & absolutionis sub conditione pariter dandæ. Sit igitur

QUÆSTIO.

An hæc puella rectè fuerit denuo bapti-
zata sub conditione, & postmodum ad
Sacramentum Pœnitentiæ
admissa ?

Rationes dubitandi.

Primam suggerit S. Augustinus in
epist. 203. ad Maximum, ubi sub
initium sic scribit: *rebaptizari*
heretico hominem, omnino peccatum est,
rebaptizare verò Catholicum, immaniissi-
mum scelus est.

Secundam affert Agid. Ko-
nincck, qui q. 66. art. 9. n. 96. pro-
nuntiat, præsumendum esse, quòd
Minister hæreticus ritè baptizavit;
cum enim ex una parte Hæretici
sint Christiani, & necessitatem bap-
tismi ad esse Christiani, ac ad Bap-
tismus requisita sciant & agnoscant,
ex altera verò nemo præsumendus
sit malus, atque tam profligatæ con-
scientiæ, ut in re tam necessaria de-
sit suo muneri & obligationi in non
observandis ijs, quæ ad Baptismi
substantiam requiri non ignorant,

planè in dubium vocari nequit, à
Ministris hæreticis ritè conferri Bap-
tismus. Est autem certum ex de-
finitione Tridentini sess. 7. can. 4.
de Bapt. neminem rebaptizandum
esse, qui semel est ritè baptiza-
tus.

Tertiam petere licet ex com-
muni & notoria praxi Germaniæ
Superioris, sensûque communi
Doctorum, ubi & apud quos ita
certum est, conversos hæreticos
non esse rebaptizandos, ut P.
Adamus Tannerus & P. Paulus Lay-
mannus, maxima Theologiæ Specu-
lativæ & Moralis lumina in dicta
Germania, ne quidem moveant ul-
lam hæc de re quæstionem, & de
ea tanquam de lite, quæ transijt in
rem judicatam, loquansur, Tanne-
rus

M m 2 rus

rus quidē de Baptismo q. 2. dub. 4. n. 117. Laymannus autem *ibidem* c. 8. n. 10. Consentit Lugo *Resp. moral.* l. 1. dub. 2. & Fagnan. *in c. si quis puerum* 1. h. t. n. 18. Imò ipsa quoque S. Congregatio, quæ 27. Martij 1683. ad dubium, an & quibus casibus Hæretici, si ad Fidem Catholicam convertantur, sub conditione rebaptizari debeant, respondit, non esse rebaptizandos.

Quartam, & quidem in specie de Calvinistis ad Catholicam Religionem transeuntibus, subministrat Vincentius Petra *to. 4. Commentar. fol.* 284. n. 9. ubi refert, Summum Pontificem ex sententia S. Congregationis, quæ plures Theologos consuluit, respondisse, quotiescunque constat, baptizatos à Calvinistis fuisse in nomine Patris &c. Baptismum, & ideo ab ipsis baptizatos non esse denuo baptizandos.

Quintam, è diametro oppositam, qua nituntur aliqui evincere, quòd non conditionatè, sed absolute rebaptizandi sint ab hæreticis baptizati, suscitavit P. Quintanadvennas *ing. tr. 1. sing. 3. n. 3.* ubi ait: *tenendum omnino existimo, infantes & adultos, ab hæreticis baptizatos, licet ex alio capite non dubitetur de valore sui baptismi, iterum baptizari posse & debere ex hoc præcisè capite, quòd sint hæretici, qui illis Baptismum administrarunt.* Id quod probare nititur tum ex eo, quòd omnes hæretici laborent ali-

quo errore circa vel materiam, vel formam, vel necessitatem, vel intentionem aut unitatem Ministri baptizantis, tum ex Soto, qui in 4. dist. 3. art. 9. & Navarro, qui in *Enechid.* c. 27. n. 246. cum aliis negant, testimonium hominis de Religione suspecti sufficiens esse ad formandum prudens iudicium de alieno baptismo: atqui baptizati ab hæreticis cõmuniter non habent nisi testimonia hæreticorum de suo baptismo: ergo. Et hæc doctrina vel maximè procedit apud Calvinistas, de quibus constat, quòd negant baptismum esse Sacramentum, gratiæ collativum, & remissivum peccatorum, atque affirmant, prolem Christianorum parentum in materno utero justificari, & licet ante baptismum deceant, assequi regnum cœlorum. Calvinus l. 4. *Inst.* c. 15. Neque censentur velle facere baptizando, quod facit Ecclesia, proin baptismus erit invalidus ob defectum intentionis. Confirmatur ex decreto Synodi Provincialis Mechliniensis de anno 1607. & 1649. omnes ab hæreticis baptizatos rebaptizandos esse sancientis in Belgio, ubi plerique hæretici sunt Calvinistæ, uti in Hollandia &c. Et hanc sanctionem approbant Laurentius Beyerlinck, Silvius, Jo. Præpositus, Franc. bonæ spei, P. Alloza in *Floribus v. Baptismus* n. 31. & Gobat *Experientiar. Theol.* l. 2. tr. 2. n. 392. Fundatur autem dicta

sanctio in eo, quòd hæretici, maxime Calvinismus profitentes, Sacramenti Baptismi formam vel materiam invertant, vel debitam intentionem non habeant, vel unam aquam affundat & alter formam

pronuntiet, vel addant conditionem, dicendo, *si sis predestinatus, baptizo te &c.*

Rationes decidendi.

His mecum perpensis censeo, sicuti tunc censueram, atque ideo à Parochi Cathedralis Ecclesie Vicario dictam puellam sub conditione denuo baptizari curaveram, illam debuisse iterum sacro fonte ablui, saltem sub conditione, si ritè non fuisset baptizata à Calvini assecla. Sumitur fundamentum hujus resolutionis 1. ex Jure Canonico, nimirum ex *can. placuit. can. cum itaque dist. 4. de consecr. & c. 2. de baptis.* ubi habetur toties repetendum esse baptismum, quoties nescitur, vel non ostenditur, aliquem esse baptizatum, vel ritè baptizatum, aut quando est dubium rationale de baptismo re ipsa, vel validè collato (nam vani timoris ratio haberi non debet. l. 146. ff. de R. J. neque leve dubium, aut levis scrupulus curandus est) nimirum quando omnibus consideratis non habetur moralis certitudo de baptismo re ipsa vel validè collato, sed habetur prudens

suspicio, vel probabilis ratio aut formido in contrarium, sive dein sit dubium *Juris*, an hæc vel illa materia aut forma adhibita fuerit sufficiens, sive dubium *facti*, an illa sit adhibita, sive dubium *positivum*, quando in utramque partem stant rationes ad probabile judicium formandum, sive *negativum*, quando pro neutra parte occurrunt rationes formandum prudens judicium. Textus in *c. 2. cit.* sic habet: *de quibus dubium est, an baptizati fuerint, baptizantur his verbis: si baptizatus es, non te baptizo, sed si non baptizatus es, ego te baptizo &c.* Atqui in hoc casu evidens est dari grande & rationale dubium de baptismo validè collato, cum adsint graves rationes non solum suspicandi, sed etiam judicandi, intervenisse defectum, partim quia baptizavit ministellus Calvinista, contra quem magna est præsumptio, quòd vel ex malitia vel ignorantia vel ex perversis principiis

pijs debitam materiam aut formam non adhibuerit, conditione, si *predestinatus es*, non addiderit &c: partim quia ipsa puella recordari se dixit, ad tempora sibi tantum esse alitum liquorem odoriferum, similem aquæ rosaceæ: sed aquam rosaceam pro invalida habent materia cum S. Thoma Authores quinquaginta duo apud Dian. p. 4. tr. 3. resol. 2. & communis aliorum.

2. ex Jure Naturali, quod juxta omnium sapientum commune judicium obligat quemlibet, ut in re, ex qua pendet æterna salus, & valor omnium aliorum Sacramentorum (uti dependet ex baptismo valide suscepto) sequatur & faciat, quod est tutius depositâ conscientia dubiâ, & emendatô dubiô, scilicet tam illum, qui de suo baptismo rationabiter dubitat, quam eum, sub cujus cura existit, cujus baptismus est dubius, nimirum ut tollatur manifestum periculum æternæ damnationis, alio modo non evitabile. Atqui baptismus, debite susceptus ac valide, est res, ex qua pendet æterna salus, & valor omnium aliorum Sacramentorum, ut est indubitatum tum ex Scriptura S. tum ex Ecclesiæ doctrina: ergo. *Ms.* constat ex lumine naturali, ex lege charitatis erga se ipsum, & erga proximum, ad remedia necessaria salutis æternæ nobis, & aliis, quo-

rum cura nobis incumbit, adhibenda, atque ad periculum æternæ damnationis declinandum obligantis, atque ex sensu omnium DD. Id quod confirmatur ex damnata ab Innoc. XI. hac propositione: *non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiori*: quod vel maxime procedit in baptismo, utpote summe necessario ad salutem.

3. ex allegata duplici Synodo Mechliniensi, quæ in eam doctrinam in terminis tradit, uti ex communissimo DD. sensu, qui, quoties est rationabile dubium, ex quo- cunque capite ortum, de valore baptismi semel collati, sub conditione eundem repeti ac de novo conferri debere censent, eo quod ex una parte sic procuretur certitudo de remedio ad salutem tam necessario rite adhibito, ex altera verò removeatur per adjectam conditionem omne periculum irreverentiæ, frustrationis, & Sacrilegii, quod alias committeretur per reiterationem Baptismi, jam semel valide suscepti.

4. ex paritate cum infantibus expositis, & baptizatis ab obstetricibus, qui omnes, nisi aliunde specialiter & moraliter constet, eos rite esse baptizatos, solent passim, & vi Ritualium vel Synodorum, multarum diocesium, uti Mediolanensis,

in Mechliniensis, Constantiensis &c. debent sub conditione rebaptizari. Scildere de Principijs Conscientie tract.

6. n. 14. seqq. Gobat, alii- que.

Tolluntur Rationes dubitandi.

Ad 1. aio, S. Augustinum esse exaudiendum de rebaptizante eum, de cujus baptismo, an re ipsa, vel an valide collatus sit, non existat probabilis conjectura vel rationabile dubium, sed moraliter constat: vel, quando quidem est dubium, Baptismus tamen de novo confertur absolute, & sine adjuncta conditione.

Ad 2. & 3. Nec assentior plene Patri Coninck, generaliter præfatum esse putanti, quòd Minuter hæreticus ritè baptizavit; nec approbo contrariam opinionem P. Quintanadvennas, Joan. Præpositi, Franc. bonæ spei. & P. Alloza, docentium, omnes omnino ab hæreticis baptizatos denuo esse sub conditione baptizandos, licet ex alio capite non dubitetur de valore Baptismi, nisi quòd baptizans fuerit hæreticus; quia praxis Superioris Germaniæ contrarium habet, ac Tannerus & Laym. *locis citatis.*

contrarium supponunt; nec Prædicantes censentur esse tam imperiti circa requisita ad Baptismum, nec tam scelerati, ut studiosè pervertant ad Baptismum à Christo requisita. Sed id dico, quòd rebaptizandi sint baptizati ab hæreticis, ubi est rationabile dubium, vel probabilis conjectura, quòd debitam materiam vel intentionem &c. non habuerint, uti sæpe hujusmodi dubium vel conjectura, præsertim apud Calvinistas, meritò concipitur, & maximè apud Anglos & Batavos. Et, ubi non satis prudenter conijci potest, nullum errorem circa materiam, formam &c. irrepsisse, sub conditione rebaptizandos esse ab hæreticis baptizatos censet & monet Jo. Dicastillo *disp. 1. de Baptis. n. 18.* atque semper inclinandum in tutiorem partem, præsertim in re ad salutem necessaria necessitate medij.

Ad

Ad 4. Responsum Pontificis intelligi debet de Baptismo Calvinistarum, de quo probabile dubium quoad valorem se nullo ex capite prodit, ut ipsemet innuere videtur per verba, *quotiescunque constat, baptizatos à Calvinistis fuisse in nomine Patris &c.*

Ad 5. patet Responso ex dictis ad 2. & 3. quamvis enim subinde, & forsan apud Calvinistas ordinariè, prudens oriri dubium vel probabilis saltem conjectura fieri possit, Baptismum ab ipsis non debite administratum esse, id tamen generaliter non procedit & semper apud quosvis hæreticos baptizantes, nec absolutè semper apud Calvinistas. In nostro casu adsunt speciales rationes dubitandi. Synodus Mechliniensis ex usu & praxi, quam observant Calvinistæ in Hollandia, satis didicit, eorum Baptismum generaliter val.

de dubium esse, & ideo rectè statuit generaliter, ut omnes ab illis baptizati denuo baptizentur *sub conditione* (hæc enim verba addidit) non absolute.

Atque ex his consequitur, hanc puellam post reiteratum sub conditione Baptismum admitti potuisse ad Confessionem peccatorum Sacramentalem, cum inde facta fuerit capax reliquorum Sacramentorum certò, absolutionem verò pariter sub conditione (nisi post Baptismum saltem venialiter peccasset) fuisse impartendam, quia dubium erat, an priora peccata fuerint hominis baptizati.

¶ ¶

